

Баркамол авлод — 2011:

2 Термизда
учрашамиз!

Бахт манзили
қаерда? **6**

7 Нурбулоққа
хуш келибсиз!

Чавандозларимиз
муваффақияти **8**

ҚЎЛИ ГУЛДИР ЎЗБЕК АЁЛИН...

Куни кеча пойтахтимиздаги Маданият ва санъат кўргазмаси биносида бир неча йилдан бери анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган «Қўли гулдир ўзбек аёлин...» деб номланган кўргазма-савдоси иш бошлади.

— 3 —

“Булбулча”нинг бобоси

Ўзбекистон халқ артисти, “Соғлом авлод учун” ордени соҳиби, профессор Шермат ЁРМАТОВ:

— Хорда қатнашаман, сабоқ оламан деб келган ҳеч бир болани қайтармайман. Дастлаб у билан танишиб, дўстлашиб оламиз. Унга кўшиқ куйлатиб, рақсга тушириб кўраман-да, қобилиятини илгашга ҳаракат қиламан. Умуман мусиқага лаёқати йўқлари ҳам учраб туради. Аммо икки ойдан кейин ҳалиги болани ота-онаси ҳам танимай қолади ва раҳмат айтиб кетади.

Оллоҳга минг бора шукр қилайлик, шундай тинч-осойишта, тўкин-сочин замонда яшаймиз, юртимиз осуда, осмонимиз мусаффо, фарзандларимиз бахтли. Насиб этса, мустақиллигимизнинг йигирма йиллик улуг тўйини нишонлаймиз. Бундай дориломон кунларнинг қадрига етмоғимиз керак ва, ўз навбатида, фарзанду ворисларимиз юрагига ҳам Ватанни севиш, ардоқлаш, қадрлашдек буюк туйғуларни норасидалик пайтидаёқ чуқур сингдириб бормоқлик ҳар биримизнинг энг муқаддас бурчимизга айланиши шарт.

— 4 —

ЭШИТДИНГИЗМИ?

«Олтин қалам» VI Миллий мукофоти халқаро танловини ўтказиш бўйича ташкилий кўмита раиси Шерзод Ғуломов:

— Мукофот жамғарамиз бу йил салкам 150 млн. сўмга етди. 550 га яқин журналистлар ўзларининг 7500 дан ортиқ ижодий ишларини тақдим этдилар. Ғолиблар 2 майда аниқланади.

Ушбу сонда:

Қонунбузар тузалармикан?.....	2	Бухорога борсангиз	
Янги мақол: «Қайнона келиннинг уриши — дока рўмолнинг қуриши»	3	«Ситораи Моҳи Хоса»ни сўранг	5
Оила мустаҳкам бўлса... ..	3	Буюкларга бешик бўлган юрт	7
Норбеков сабоқлари фойдалими?	5	Ичкўёв йигитнинг армони	7
		«Қаерда ўқисам экан?» деганларга	
		бепул маслаҳат	8

Термизда учрашамиз!

Бундан уч йил муқаддам "Баркамол авлод" спорт ўйинлари мусобақалари Нукусда ўтказилиб, эстафета байроғини сурхондарёлик ёшлар қабул қилиб олган эди. Хозирда "Баркамол авлод-2011"нинг республика финал босқичини ўтказиш учун Термиз шаҳрида катта тайёргарлик ишлари амалга оширилмоқда.

Бугун вилоят марказида бўлган ҳар бир киши амалга оширилаётган ишлар кўламини кўриб қувониш шубҳасиз.

Ёшларнинг кичик олимпиадасига тарадуд кўриш, уни уюшқоқлик билан юқори савияда ўтказиш мақсадида Термиздаги спорт иншоотларини реконструкция қилиш ва янгиларини барпо этиш ишлари жуда кизгин тус олган. Асосий мусобақалар ўтказиладиган ўн минг томошабинга мўлжалланган янги стадион қурилиши авжда.

Термиз педагогика коллежининг ўқувчилар турар жойлари тахт холга келтирилди. Икки-уч кишига мўлжалланган шинам, ёруғ ва барча қўлайликларга эга хоналар жижираланди, ювиниш хоналари тайёр қилиб қўйилди. Коллежининг мусобақалар ўтказиладиган зали спорт анжонлари билан тўлиқ таъминланди. Илм маскани атрофи яшилликка бурканди. Худди, шунингдек, Термиз давлат университети, олимпия захиралари коллежи, 1- ва

2-академик лицейлар, "Алпомиш" теннис корти ва яна 12 та таълим масканида ҳам тайёргарлик ишлари кўнгилдагидек давом эттирилмоқда.

Вилоят ўрта махсус касб-хунар таълими бошқармаси бошлиғи

ўринбосари Иброҳим Болтаевнинг таъкидлашича, мусобақалар ўтказиладиган объектларда ободлаштириш ва кўламазорлаштириш ишларини амалга ошириш мақсадида олти минг дона манзарали кўчатлар, юз минг дона мавсумий гуллар экилди. Шаҳар кўчалари ҳам обод қилинапти.

Финал босқичида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритган талабалар айни пайтда мусобақаларга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўришмоқда. Термиз ахборот технологиялари ва маиший хизмат коллежларининг спорт залларида стол тенниси, волейбол, бадий гимнастика, баскетбол турлари бўйича машғулотлар ўтказиладиган бўлса, Термиз тиббиёт ва иқтисод коллежларида енгил атлетика, қўл

тўпи, кураш ва белбоғли кураш бўйича тайёргарликлар олиб борилаётир. Ўқувчилар саройида эса вилоят шахмат федерацияси ижрочи директори, вилоят ёшлар терма жамоаси мураббийси Набижон Норбоев раҳбарлигида бир гуруҳ ёшлар шахмат бўйича ўқув йиғинларида иштирок этишяпти. Вилоят ўрта-махсус касб-хунар таълими бирлашган қасаба уюшмалари қўмитасининг мукофотлаши спортчи ёшларни руҳлантириб, мусобақаларда олдинги ўринларни эгаллашларида туртки бўлса ажаб эмас.

"Баркамол авлод — 2011" спорт мусобақалари иштирокчиларини вилоятнинг диққатга сазовор жойлари ва тарихий обидалари билан яқиндан таништириш режалаштирилган бўлиб, Ҳаким ат-Термизий зиёратгоҳи, Термиз археология музейи сингари масканларда ҳам катта тайёргарлик ишлари амалга оширилаётир.

— Сурхон воҳаси тарихий обидаларга бой, — дейди Термиз археология музейи директори, тарих фанлари номзоди Исмоил Ботиров. — Вилоятимизга қадам қўйган ҳар бир киши қадимий обидалару осори атиқалар билан танишиб, катта таассурот олади. "Баркамол авлод-2011" мусобақаси катнашчиларининг маданий дам олишини янада мазмунли ташкил этиш мақсадида "Улуғбод-Осиё" қурилиш фирмаси музейимизда таъмирлаш ишларини амалга ошираяпти.

Ёшлар спортнинг 12 тури бўйича мусобақалашадиган "Баркамол авлод-2011"ни ҳар томонлама мазмунли, байрамона ўтказиш мақсадидаги тайёргарлик ишлари поёнига етиб бормоқда.

ШАВКАТ СУЛТОНОВ,
"Оила ва жамият" мухбири.
Сурхондарё вилояти.

ШУ СОНГА ХАБАРЛАР

Кучли ижтимоий масъулият

Жамият аъзолари ҳуқуқий онгини ошириш, бунинг учун муттасил ташвиқот ва тушунтириш ишларини олиб бориш ҳуқуқшунослар, жумладан, адлия идоралари ходимлари зиммасидаги ижтимоий масъулият ҳисобланади. Бундай хайрли ишдан биз нотариал идоралари ходимлари ҳам четда қолмаяпмиз. Сабаби, ҳуқуқий муомалага киришаётган ҳар бир шахс, албатта, нотариал идорага мурожаат этиб, унинг тасдиғи билангина ўз ҳаракатларининг кейинги босқичига ўтади. Фуқаролар билан энг кўп муомалада бўлиш имконияти эса ҳуқуқий тарғибот олиб боришда биз учун қўлай шароит яратди.

Ҳамма билиши зарур ҳуқуқий жиҳатларни ёшларга ағлатиш учун туманимизда тарғибот-ташвиқот ишлари мунтазам олиб боришмоқда. Айниқса, воёга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарлик ва бошқа жиноий ҳаракатларнинг олдини олиш, жиноят содир этишнинг келиб чиқиш сабаблари ва оқибатлари ҳақида ёшларга тўғри таълим-тарбия беришдек масъулиятли вазифага бефарқ қараб бўлмайди. Ёшларнинг вақтини унумли ва самарали ўтказиш, "оммавий маданият" таъсиридан асраш зиммасига катта масъулият юқлайди.

Яна шунинг таъкидлаш кераки, фуқароларнинг конституциявий билимларини мустаҳкамлаш, тadbиркорларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш юзасидан вилоят адлия бошқармаси томонидан мунтазам ҳуқуқий тарғибот йўлга қўйилган. Нотариал идораларда инсон ҳуқуқлари ҳимоясини таъминлаш, шартномавий муносабатларни тартибга солиш юзасидан ҳам юртдошларимизга тушунча бериб келинапти. Зеро, биз ҳуқуқшуносларнинг бугунги кундаги муҳим вазифамиз Бош Қомусимиз асосида бозор иқтисодиётига асосланган эркин фуқаролик жамиятини ривожлантиришга ҳисса қўшишдир.

УМИДЖОН ЖАЛИЛОВ,
Тошкент вилояти Зангиота тумани
5-сонли давлат нотариал идораси нотариуси.

Соҳибқирон хотирасига бағишланди

8-9 апрель кунлари Шахрисабз шаҳрида Ўзбекистон ёқилғи-энергетика комплекси, кимё саноати ва геология ходимлари қасаба уюшмаси марказий кенгашининг Қашқадарё вилоятидаги вакилиги ташаббуси билан соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 675 йиллигига бағишлаб тармоқ қасаба уюшма ходимлари ва фаоллари ўртасида ўтказилган минни футбол беллашуви кўпчиликлда катта таассурот қолдирди. Бахсларда иштирок этган 12 та жамоадан 4 таси яъни "Шўртан-нефтьгаз", "Жанубгазтаъминот", "Талимаржон иссиқлик электр станцияси" унитар корхоналари ҳамда "Қашқадарё технологик-транспорт" очик ҳиссасдорлик жамияти вакиллари голиблик учун тўп сурдилар.

— "Маъзур беллашувларни уюштиришдан қўзланган асосий мақсад корхона ва ташкилотларда хизмат қилаётганлар ўртасида соғлом турмуш фарзлари тарғиб қилиш билан бирга, спортга бўлган қизиқишни янада кенгрок тарғиб этишдан иборат, — дейди тармоқ қасаба уюшма марказий кенгашининг Қашқадарё вилоятидаги вакили Жумақул Қурбонов.

Нихоят, мурасасиз кечган мусобақаларда фахрли биринчи ўрин "Талимаржон иссиқлик электр станцияси" жамоасига, иккинчи ўрин эса "Жанубгазтаъминот" чиларга насиб этди.

Ўз мухбиримиз.

Ишончининг ҳам чеки бор

Илгари судланган Дилшод Мусаевнинг Яқкасарой туман ҳокимлигидан тadbиркор сифатида рўйхатдан ўтиб, иш бошлаганини кўрган қўни-қўшнилари "Ўзгарганинг рост бўлсин", дейишди. Афсуски, у тadbиркорликни ҳам қўйилмаган давлат газнасига тушиши лозим бўлган катта микдордаги маблағни чўнтакка уриб юборди. У турли корхоналардан пул ўтказиш йўли билан сотиб олинган жами 172.500.000 сўмлик полиэтилен плёнкалар ва полипропилини нақд пулга сотиб, тушган маблағларни тегишли банк муассасасига инкассация қилишни хаёлига ҳам келтирмаган.

Текширув ўтказилган, Дилшод Мусаевнинг бошқа кирди-корлари ҳам бирин-кетин очила бошлади. Мисол учун, гарчи улгуржи савдо учун лицензияси бўлмаса-да, ушбу фаолият билан шугулланиб, қарийб 4 миллион сўмлик маҳсулотни турли корхоналарга сотиб юборгани аниқланган. Яна, бошқа айблари ҳам фoш бўлиб қолишдан қўрққан қонунбузар тегишли юк хатлари, ишонч қозғалари ва бошқа ҳужжатларни фаразли ниятда йўқ қилиб юборганига нима дейсиз?..

Суд мажлисида айбига иқдор бўлиб, қилмишидан пушаймон эканини изҳор қилган Дилшод Мусаевнинг сўзларига кўпчилик ишонмади. Сабаби оддий: унга бир неча бор ишонч билдирилган, буниси энди ортикча...

Маъмуржон БЕГМАТОВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги
СВОЖДЛКК Департаменти
Тошкент шаҳар Яқкасарой туман
бўлими бошлиғи.

ДИҚҚАТ, ТАНЛОВ!

Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликлари қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди ҳамкорликлда тўйлар ва бошқа маросимларни замон талабларига жавоб берадиган тарзда, ихчам, тежамкорлик билан ўтказиш ҳамда ортиқча дабдабабозлик, шухратпарастлик ва исрофгарчилик каби иллатларга нисбатан жамоатчилик фикрини шакллантириш мақсадида босма ОАВ ҳамда интернет нашрлари, ахборот агентликлари журналистлари ўртасида

«ЭНГ ЯХШИ ТАҲЛИЛИЙ МАҚОЛА» танловини эълон қилади.

ТАНЛОВ Йўналишлари

Танлов қуйидаги номинация бўйича ўтказилади:
— энг яхши таҳлилий мақола (3 та ўрин);

ТАНЛОВ ШАРТЛАРИ

Танловга тўй ва бошқа маросимлардаги исрофгарчилик, дабдабабозлик, шухратпарастлик, шунингдек, миллий қадриятларимизга мос келмайдиган ёт одатларни кескин танқид қилувчи, замон талабларига жавоб берадиган ихчам ҳамда тежамкор, ибратли, миллий урф-одат ва қадриятларимизга мос тўй ва бошқа маросимларни тарғиб этувчи ижодий ишлар тақдим этилади.

Тақдим этилган материаллар ўзбек, қорақалпоқ ёки рус тилида тайёрланган бўлиши мумкин. Ижодий ишларга муаллиф тўғрисида қуйидаги маълумотлар илова қилинади: фамилияси, исми, профессионал фаолияти, паспорт нумраси.

Танловга тақдим этилган ижодий ишлар босма нашрларда 2010 йилнинг 15 августидан 2011 йилнинг 15 апрелига қадар чоп этилган бўлиши шарт. Ижодий ишлар 2011 йилнинг 1 майига қадар қабул қилинади.

ТАНЛОВНИ ЎТКАЗИШ ТАРТИБИ

Танловга тақдим этилган ижодий ишлар ташкилотчилар масъул ходимларидан иборат ҳайъат томонидан кўриб чиқилади ва баҳоланади.

Ҳолиларни аниқлашда мавзунинг мақсадига йўналтирилгани, ижтимоий аҳамияти, материални ёритишдаги аниқлик, таҳлил, ўзига хослик ва профессионал маҳорат асосий мезон ҳисобланади. Танловга топширилган ижодий ишлар тақриз қилинмайди ва қайтарибмайди.

ТАНЛОВ ҲОЛИБЛАРИГА МУКОФОТЛАР

Ҳар бир номинация бўйича танлов ҳолиблари 2011 йил май ойи охирида аниқланиб, ташкилотчилар томонидан таъсис этилган диплом ва қўimmatбаҳо мукофотлар билан тақдирланади.

Материаллар ва маълумотлар «Энг яхши таҳлилий мақола» танловига» деган қайд билан Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликлари қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фондига 2011 йил 1 майига қадар қуйидаги манзилга жўнатилади:
Тошкент шаҳри — 100129, Навоий кўчаси 30-уй 3-кават 5-хона. Телефон/факс: 244-12-51, www.mmf.uz, e-mail: mmf@uzpak.uz, mmf.uz@mail.ru.

Таъшилий қўмита.

Хар канча таъриф у тавсифлар айтсак кам ўзбек аёллари шайнига. Мехрибон она, оқила мураббий, фариштали-сариштали уй бекаси, жамиятнинг энг фаол аъзоси ва ниҳоят, ишбилармон, тадбиркор аёл.

Куни кеча пойтахтимиздаги Маданият ва санъат кўргазмаси биносидан бир неча йилдан буён анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган "Қўли гулдир ўзбек аёли..." деб номланган кўргазма-савдо яна иш бошлади. Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, "Микрокредитбанк", "Агробанк", "Хунарманд" уюшмаси, "Маҳалла" жамғармаси ва яна бошқа ташкилотлар билан ҳамкорликда Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йилга бағишлаб уюштирилган мазкур кўргазмада мамлакатимизнинг барча ҳудудларида яшаб, ўз қўллари билан хунармандчилик, касаначилик ва бошқа соҳаларда мўъжизалар яратишга интилаётган фидойи

хотин-қизлар иштирок этишмоқда.

— 2009 йилдан буён ўтказиб келинаётган мазкур кўргазма-савдони уюштиришдан кўзланган асосий мақсад, ўз ҳудудларида миллий хунармандчилик анъаналарини эъзозлаб, ҳам оиласига, ҳам жамиятимизга маънавий ҳамда иқтисодий кўмак бераётган хотин-қизларни ҳар

Қўллари гул, сўзлари дур...

томонлама қўллаб-қувватлашдан иборатдир, — дейди **Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси мутахассиси Махфуза НАЗАРОВА**. — Шунингдек, уларнинг юзлаб турдаги маҳсулотларини тарғиб этиш орқали сотувига ҳам кўмаклашилади, қолаверса, аксарияти шу ернинг ўзидан имтиёзли кредитлар олиш бўйича келишувлар имзолашади, яқин ҳамкорлари билан шартномалар тузишади.

Дурдона ОРИФЖОНОВА, Тошкент шаҳри, хунарманд:

— Пенсияга чиққанмдан кейин бўш

ўтирмайин деб маҳалламиздаги кўлидан иш келадиган ва ногирон хотин-қизларни бирлашти-

да ҳам намоиш этишни режалаштирилган.

Дарвоқе, ўз номига муносиб бўлмиш "Қўли гулдир ўзбек аёли..." кўргазма-савдоси 21 апрелгача давом этади. Қизиканлар учун "Маҳорат дарслари" ташкил этилади, тажрибали мутахассислар томонидан тадбиркорлик соҳаси бўйича бизнес режалар ишлаб чиқиш, микрокредит маблағлари олиш масаласига боғлиқ иқтисодий кўмак ва маслаҳатлар бериллади.

Кўргазма савдонинг очилиши маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Республика Хотин-қизлар кўмитаси раиси Фарида Акбарова сўзга чиқди.

Нигора РАҲМОНОВА, "Оила ва жамият" муҳбири.

Машраб НУРИНБОЕВ, Зийдулла НОРМУРДОВ олган суратлар.

Касбим тақозоси туфайли ёшлар билан кўп мулоқотда бўлман. Яқинда собиқ ўқувчиларимдан бирини учратиб қолдим. Гули мактабда билимга чанқоқлиги ва одоб-ахлоқи билан ажралиб турар, биз устозларнинг севимли ўқувчимизга айланиб қолган эди. У кўлида чақалоғи билан мактаб кутубхонасидан китоб олиш учун келган экан. Собиқ ўқувчимиз билан анча вақт суҳбатлашиб қолдик. Университетни тамомлаб, турмушга чиққанга ҳам бир йилдан ошибди. Тўсатдан у: "Устоз, сизга бир гап айтийми, қайнонамни борган сари ёмон кўриб қолаяпман", деди. Хайрон ҳолда сабабини сўрадим.

ОЙНА

келин сифатида қарайди-да! Мана ҳозир, мактабга чиқиб келаман, дегандим, "Болани ҳам олиб кетинг", деди. Қайинсинглим кўшнимиз бўлади, у бирор жойга борса, қайнонам доим боласига қараб ўтиради... Баъзан ёлғиз қолганимда, қайнонамнинг ўрнида онам бўлганимда қандай йўл тутарди, деган савол бераман. Қайнонам секингина қойиб қўйди, онам эса қаттиқроқ уришарди, дейман ўзимга ўзим. Шундай бўлса-да, у кишидан хафа бўлман-да...

Гули ақлли қиз бўлгани учун ўз

Шамоллар эгади

— Ўзингиз яхши биласиз, оилада тўртинчи қизман, — дея гап бошлади собиқ ўқувчим. — Опарларим қайнонаю қайноғачиларидан н олиб гапиришса, "Йиғиштиринглар гийбатни", дердим норози бўлиб. Чунки улар, биринчидан, ўз уйидаги гапни ташқарига олиб чиқса, иккинчидан, бировни гийбат қилиб гуноҳга ботишади. Қолаверса, қизларнинг дийдиёларини эшитгач, онам сиқила бошларди. "Мен келин бўлсам, ҳеч қачон бунақа гапларни ташиб юрмайман. Қайнонамни ўз онамдек кўраман", деб ўйлардим. Турмушга чиққанмдан кейин эрим билан бир масалада тортишиб қолдик. Мен у кишига нисбатан ҳурматсизлик қилганим йўқ эди. Лекин қайнонам: "Бас, келин, йиғиштиринг, ҳадеб тортишаверасизми", дея мени қойиб берди. Турмуш ўртоғим эса: "Қўверинг, ойи, менга ёқапти, биз ҳазиллашяпмиз", деди. Қайнонамдан илк бора мана шунда ранжидим. Бир йил давомида шундай майда-чуйда ҳолатларга дуч келавардим, ахир, опаларимнинг ҳолига тушиб қолибман. Лекин қайнонамни она деб кўрсам-да, менга қиз эмас,

хотоларини ҳам тушунарди. Унинг гаплари мени ўйлантириб қўйди. Қайнона-келин моҳираси дунёнинг барча халқларида ҳам учраши шубҳасиз. Бироқ ота-онасини қазбам деб қадрлайдиган, фарзандларига борини бағишлайдиган биздек халқ орасида бу муаммо кўпроқ кўзга ташланади, назаримда. Бунинг сабаби бизнинг қарашларимизда эмасмикан? Қизларимиз бирор айб иш қилиб қўйса, "Менку, кечирарман, лекин эртага қайнонам..." дея у ёғини ўз тасаввуримизча бойитиб, даққи берамиз. Бу билан уларнинг онгидан ёшлиқдан "ёмон қайнона" тисолини шакллантириб қўймаймизми? Шамол қаёққа қараб эсса, ниҳол шу тарафга қийшайиб ўсиши табиий. Нотўғри қарашларимиз шамолли қизларимизда салбий тасаввурларни уйғотиб, келгусида ҳаёт ўйларини оғирлаштиришга сабабчи бўлиб қолмайлик. Чунончи, оилалар товулиги оналаримиз, келинларимиз қўлида, жамият барқарорлиги эса оилаларимиз мустаҳкамлигидадир.

Малоҳат Тўлатова, Навоий вилояти Кармана тумани.

ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИ

унда ФХДЁ бўлимлари ҳам муҳим ўрин тутати

ЖАРАЁН

Жамиятнинг асосий бўғини оила бўлса, унинг мустаҳкамлигини таъминлашда фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш бўлимлари ҳам алоҳида ўрин тутати, албатта. Бинобарин, Наманган вилояти адлия бошқармаси тизимидаги барча туман, шаҳар ФХДЁ бўлимлари фаолиятини намунали ташкил этиш, фуқароларга ҳуқуқий хизмат кўрсатиш янада жонлантириш, бўлим мудирлари касб малакаси ва тажрибасини ошириш борасида муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Таъкидлаш лозимки, никоҳ, туғилиш, ўлим, никоҳдан ажралиш, оталики белгилаш, фарзандликка олиш, фамилия, исм ва ота исмини ўзгартириш, далолатнома ёзувлари-га ўзгартириш, тузатиш ва қўшимчалар кири-тиш, қайта тиклаш каби ҳаракатлар ФХДЁ бўлимларининг асосий вазифаси саналади. Вилоятимизда мавжуд 11 та туман ва 2 та шаҳар ФХДЁ бўлими томонидан 2010 йили 23759 та никоҳ, 51889 та туғилиш ҳолати қайд қилган. Жорий йилнинг ўтган икки ойи мобайнида эса бу кўрсаткичлар мубофиқ равишда 2774 ва 7077 таши ташкил этди.

ФХДЁ бўлимларининг асосий вазифасидан ташқари аҳолининг ҳуқуқий маданиятини оши-риш мақсадида маҳаллий ҳокимликлар, хотин-қизлар кўмиталари, жамоат ташкилотлари, фу-қаролар йиғинлари билан ҳамкорликда қишлоқ ва маҳаллаларда, корхона, ташкилот ва муассса-

саларда ҳам тарғибот ишларини олиб бориш-моқда. Жумладан, ўтган йил ва жорий йилнинг ўтган икки ойида ФХДЁ бўлимлари томонидан оммавий ахборот воситалари орқали 202 маро-таба ҳуқуқий тарғибот олиб берилган. Шунинг-дек, "Оила — қўш устунли айвон", "Аҳил қайно-на ва келин — оиланинг фаришталари", "Ҳаёт болалар билан ширин", "Соғлом авлод — со-ғлом келажак" каби мавзуларда турли учрашув, давра суҳбати ва очик мулоқотлар ўтказилган. Қолаверса, ФХДЁ бўлимлари қошида "Оила до-рилфунуни", "Ёш оила қурувчилар мактаби" таш-кил этилиб, мунтазам равишда ўқув машғулот-лари ўтказиб келинмоқда. Мазкур тадбирларни ўтказишда тажрибали ҳуқуқшунос, психолог, шифокор, мураббий ва намунали оила вакилла-рининг иштироки яхши самара бермоқда.

Президентимиз Ислам Каримов "Янги қурилаётган ёш оилалар масаласини давлат-тимиз ва жамиятимиз, маҳаллаларимизнинг доимий эътиборида турадиган устувор вазифа, деб билишимиз даркор", дея таъкидла-ган эдилар. Бу сўзлар маъно-моҳиятини те-ран англаш кўзланган мақсадларимиз сари элтади, десак муболаға бўлмайди.

Кабира ТАЛАПОВА, Наманган вилояти адлия бошқармаси етакчи маслаҳатчиси.

Оила мустаҳкамлиги гарови

Мамлакатимизда оилалар мустаҳкамлиги ва манфаатларини таъминлаш, оилаларда юсак маънавий-ахлоқий муҳитни қарор топтириш, баркамол авлодни воёга етказиш масаласи дав-лат сиёсати даражасига кўтарилганидан барчамизнинг хабаримиз бор.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси фаолия-тини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони, "Бола-ликдан ногиронлар туғилишининг олдини олиш учун туғма ва ирсий касалликларни барвақт аниқлаш Давлат дастури тўғрисида"ги, "Она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш, соғлом авлодни шакллантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорлари бу борада-ги ишларни тизимли равишда олиб боришда муҳим омил бўлмоқда.

Тошкент шаҳар адлия бошқармаси тизимида "Никоҳ, оила ва жамият", "Оила — жамият-нинг асосий таянчи" Қариндошлар ўртасидаги никоҳнинг салбий оқибатлари", "Тиббий қўрик-нинг аҳамияти", "Эрта никоҳнинг зарарли оқибатлари", "Оталики белгилаш ва оилаларда ўзгаришларнинг олдини олиш" ва "Тиббий генетик маслаҳатлар — саломатлик гарови" мав-зуларида ўтказилган тадбирлар ёшларнинг тушунча ва билимларини ошириш баробарида келажакда оилалар мустаҳкамлиги, соғлом фарзанд туғилиши, соғлом турмуш тарзини таъ-минлашга хизмат қилиши шубҳасиз.

Нигина КАРИМОВА,

Олмасор тумани 10-сонли давлат нотариал идораси нотариуси.

Мактабдан дунё сахнасига

...1962 йили консерватория талабаси бўлган Шермат Ёрматов биринчи болалар хор студиясини ташкил этган эди. Тошкентдаги 99-мактабда иш бошлаган Шермат ака кейинроқ Глиэр номидаги республика мусика мактабиди ўз ижодий фаолиятини давом эттиради. Репертуарининг ранг-баранглиги, оҳангларнинг миллийлиги ва ижрочиларнинг маҳорати билан эътиборга туша бошлагач, 1970 йили телерадио хузурида болалар катта хори таркиб топади. "Булбулча"нинг жарангли овози Ўзбекистоннинг боғу роғлари, ашил водийлари, киру адирлари-гача баралла янгради. Бутун ўзбек болаларининг тилига кўчиб, дилига жо бўлди. Жамоа ўз дастурлари билан дунё бўйлаб гастроль сафарларида, халқаро танловларда иштирок этди. Ушбу митти жамоа асосчиси, фидойи инсон Шермат Ёрматов 30 йилдан зиёдроқ давр мобайнида

раётганига қирқ йилдан ошган бўлса, жуда кўп бастакорлар билан ишлади. Юзлаб (минглаб, десам ҳам хато бўлмайди) қуйланган кўшиқлар бадиий кенгаш тавсияси билан "Олтин фонд"га қабул қилинган. Уларнинг ҳар бири миллий оҳанг, болалар дунёсига мос, даврга хос мавзуларни мадҳ этувчи кўшиқлардир. Лекин кейинги йилларда болалар учун кўшиқ ёзадиган бастакорларимиз камайиб кетди. С. Юдаков, Ф. Кодиров, Ф. Назаров, Ф. Алимов, Д. Омонуллоева каби машҳур композиторларимиздан кейин М. Отажоновга келиб бу жараёнда узилиш пайдо бўлди. Аммо болалар мусикаси оламида иқтидорли ижодкорлар сафи кенгайишига ишонаман. "Булбулча" телерадиокомпания таркибиди фаолият юритган пайтда ҳар ойда икки марта бадиий кенгаш бўлиб ўтарди. Менинг ўзим ҳам ана шу йиғинга иккитадан кўшиқ тайёрлаб борардим. Болалар шоирлари, бастакорлар, ижодкорлардан ташкил толган бу ҳайъатда кўшиқ матни, мусикаси, тарбиявий аҳамияти муҳокама

тутиб мусиканинг сеҳрли оламига етаклаган минглаб шоғирдлари бугунги кунда ҳаётда ўз йўлини топиб кетишган. Ўзбекистон халқ артисти Фуломжон Ёкубов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Дилфуза Раҳимова, Севара Назархон, Илхом Фармонов, хонандалар Исроиил Саидумаров, Анвар Санаев, "Сарбон" гуруҳи раҳбари Фарҳод Саидов, Наргиза Мирзаева ("Камалак"), Саодат Рустамова ("Севинч"), Фотима ва Зухра Зиямухаммедова ("Тантана"), "Булбулча"дан учирма бўлган. Бу рўйхатни яна истоганча давом эттириш мумкин.

Шермат Ёрматов:

— Хорда қатнашаман, сабоқ оламан деб келган ҳеч бир болани қайтармайман. Дастлаб у билан танишиб, дўстлашиб оламиз. Унга кўшиқ қўйлатиб, рақсга тушириб кўраман-да, қобилиятини илгашга ҳаракат қиламан. Умуман мусикага лаёқати йўқлари ҳам учраб туради. Аммо икки ойдан кейин ҳалиги болани ота-онаси ҳам танимай қолади ва раҳмат айтиб кетишади. Давраларда "Мени

ФАРАНГ — бу сўз адабий асарларимизда, шунингдек, тарихимизда халқ тилида кўп ишлатилган. Умуман, "фаранг" сўзи "европалик", "франциялик" деган маънони билдирган. Европага, Францияга алоқадорлик "фаранг" сўзи билан ифодаланган. Қолаверса, тилимизда ҳар бир иш қўлидан келадиган моҳир устага ҳам "устаси фаранг" деган ибора қўлланилган.

Мисол: Сиз қосибларнинг дардингиз мум, чарм, фаранг ипда, — деди кулиб ака Наврўз.

Миркарим Осим

УЛТОН — бу сўз бугунги кунда тилимизда кам ишлатилади. Лекин эртақ ва дostonларимизда унга кўп дуч келамиз. "Ултон" сўзи қорамол терисидан тайёрланган, пишик, қалин чарм, тагчарм маъносини англатади. Умуман, оёқ кийимининг таг қисмига "ултон" дейилган. Тарихимизда бу сўз фаол қўлланилган учун у билан боғлиқ исмлар ҳам пайдо бўлган.

Яхши уста терини ултон қилур, яхши хотин эрини султон қилур.

Мақол

**Ойбарчиним, ёр-ёр,
Гулбарчиним, ёр-ёр.
Ултонтозга теккунча,
Ўл Барчиним, ёр-ёр.**

"Алпомиш" достонидан.

ШОП — бу сўзнинг илдиизи шундай: қадимда учи орқага қайрилган тигли қилич "шоп" деб аталган. "Шоп мўйлов" деган бирикма ҳам шу маънодан келиб чиққан.

У камарини белида кўриб, бирам қувонди, бирам қувондики, шопини авайлаб кўзларига келтирди-да, тўтиё қилиб суртди.

Миркарим Осим.

КАШТА — тилимизда игна билан тикиб туширилган гул, расм, чизик ва шу кабилар "кашта" деб аталади. Бироқ "кашта" сўзининг туб илдиизи хозирги мазмунидан фарқ қилиб, у "экилган", "урғу қадалган", "ишлов берилган" деган маъноларни англатади.

Нозик мунчоқлар билан безатилган халтачининг сиртига каштага ўхшатиб тикилган чиройли ёзуви Бобур энди кўрди.

Пиримкул Қодиров

ЙИЛКИ — тилимизда от, отлар подаси, отлар уюри қадимдан "йилки" сўзи билан ифодалаб келинган.

Барчин отасининг тўксон тўқай йилқисидан ўн отни сайлаб олди.

"Алпомиш" достонидан

Йилки, пода, сурувлар дард кўрмай ўсса дейман...

Қуддус Муҳаммадий

ЗАРЧУВА — сариқ занжабил "зарчава" сўзи билан ифодаланади. Зарчува — илдииздан овқатга сарғиш тус берувчи ва хуштаъм қилувчи зиратор тайёрланадиган кўп йиллиқ субтропик ва тропик ўсимлик. Шундай зираторнинг ўзи ҳам "зарчува" деб аталади.

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

"Булбулча"нинг бобоси

Ўзбекистон халқ артисти, "Соғлом авлод учун" ордени соҳиби, профессор Шермат ЁРМАТОВ ҳаёти ва ижодига айрим чизгилар

Ўзбекистон телевидениеси орқали узлуксиз намоиш этиб келинган "Кўшигим" — жонкўшигим", "Биргаликда куйлаймиз" каби кўрсатувлари орқали ёш авлодининг жонажон ўлкамизга нисбатан меҳр-муҳаббатли, садоқатли қилиб тарбиялашга ўз ҳиссасини қўшди.

Шермат Ёрматов:

— Югославияда "Олтин Булбулча" деган халқаро танлов бўлди. Наргиза Мирзаева ва Ботир Шокиров деган болаларимни олиб бордим. Тайёргарлик жараёнида мутахассислар куйларимизни эшитиб: "Бундай шўх, қувноқ ритми каердан толгансизлар?" — дея хайрон қолишди. Танлов бошланди. Катта стадион, неча минглаб томошабин ўтирибди. Саҳнага икки солистич қичқани захотийёк, бутун ўйингоҳ оёққа қалқиб, кўшиқнинг охиригача қарсақ чалиб турди. Ўша қарсақнинг овози ҳали-хануз қулғим остида жаранглайди. Ўнлаб давлат болалари қатнашган мазкур танловда Гран-прини қўлга киришти кайтганимиз. Қайси бир мамлакатга бормайлик, таниқли мутахассислар ўзбек болалар кўшиқчилиги санъатига жудаям катта ҳурмат билан қарашган.

Болалар кўшиқчилиги: бугун ва...

Болалар ўз туйғуларини, фикрларини кўшиқлар, рақслар, ҳар хил ақлни чархловчи ўйинлар орқали ифода этишади. Уларнинг маънан баркамол бўлиб ўсишида мусикий тарбиянинг ўрни беъиёс. Лекин афсуски, баъзи мактаб ва мактабгача таълим муассасаларида ўтказилаётган байрам тадбирларида болаларнинг ёшларига мос бўлмаган кўшиқ ва рақсларни катталарга хос либос ва ҳаракатларда ижро этаётганига гувоҳ бўлаяпмиз. Ҳатто боғча ёшидаги болалар "севдим-куйдим" мавзусидаги кўшиқларни баралла куйлаб, ота-оналарини "хурсанд" қилишгаётганига не дейсиз? Бунинг сабаби, улар учун "Болалигим — гулбаҳор", "Китоб — менинг дўстимсан", "Серкўёш ўлкам", "Сумалак" каби шўх-ўйноқ кўшиқларнинг яратилмаётганида эмасми-кан?!

Шермат Ёрматов:

— "Булбулча"нинг фаолият олиб бо-

қилиниб, кейин эфирга рухсат этиларди. Телевидениеда ҳафтада бир, радиода эса ҳар кун бир марта болалар мусикий эшиттириши бериларди. Кўшиқларимизни юртимизнинг барча болалари билан биргаликда мусика ўқитувчилари ҳам интиқ бўлиб кутарди. Хали-ханузгача ўша кўшиқлардан ўз дарсларида фойдаланаётган устозлар бор. Хозир баъзан кўча-кўйда айрим ота-оналарнинг "Нега кам кўринайсизлар? Болаларбоп кўшиқлари камайиб кетди-ку!" деган саволларини эшитаяпман. Тўғри, нуфузли байрам тадбирларида иштирок этаёпмиз, вилоятларга чиқиб концертлар уюштираяпмиз. Лекин тасаввур қилинг, 12 миллионга яқин болалар орасида санъат шай-доларини қамраб олиш қийин. Шукрки, Фонд форум ва бошқа ҳамкор ташкилотлар кўмағида "Келажак овози", "Янги авлод" сингари ажойиб кўрик-танловлар ўтказилаяпти. Бундай тадбирлар иқтидорли ёшларни кашф этишда ўзига хос пиллапоё вазифасини ўтамоқда.

Шермат бобонинг болалари

Болалар билан ишлаш, уларнинг мурғак қалбларидан жой олишнинг ўзига яраша масъулияти ва қийинчиликлари бор. Салга хафа бўлиб қоладиган ёки озгина меҳрдан ҳам кўзларни қувнайди-ган бу митти юракчаларнинг беғубор ва самимий дунёси Шермат Ёрматовни шунча йиллар мобайнида оҳанрабодек ўзига тортиб келаяпти. Балки шу боис бўлса керак, ўзининг табаруққ етимиш икки ёшида ҳам кўшқинлик, шижоат ила ижод қилаётган, кўнгли ҳам болалардек беғубор бу инсон санъатни севувчи барча кичкинтойларнинг чин маънода меҳрибон ва жонқуяр устозидир. У қўлидан

Шермат ака одам қилган" деган гапларни эшитсам, бошим кўкка етади. Менимча, устоз учун бундан ортқ мукофот бўлмаса керак.

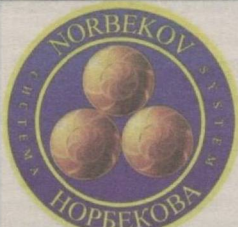
"Энг бахтли оиламиз"

— Турмуш ўртоғим Муҳаббатхон ўқитувчи бўлиб ишлаган. Хозир нафақада, набиралар тарбияси билан машғул. Учта фарзандим бор. Хаммаси "Успенский"да ўқишган, мусикадан хабардор. Катта қизим Гулбаҳор консерваторияда тахсил олган, «Глиэр»да дирижёрликдан дарс беради. Иккинчиси Наргиза, шифокор. Ўғлим Қомилжон политехника институтини битирган, тадбиркор. Болаларим ҳам "Булбулча"нинг кўшиқларини тинглаб, куйлаб катта бўлишган. Улар кичкиналик пайтлари она юртим — Фарғонага борадиган бўлса, йўл бўйи баралла овозда кўшиқ куйлаб кетишарди. Оллоҳга шукр, етти неварам тўрт чеваранинг бобосиман. Неварам Гулшана ҳам консерваторияни шу йил битиради, яна бири Ўқтамжон Глиэрда ўқийди. Хозир кичкина набирам Фарангизхон ҳам "Булбулча"да кўшиқ қўйлаяпти.

Шукрона

— Менинг бололигим машъум қирғинбарот ва урушдан кейинги очарчилик йилларига тўғри келган. Отам Ёрмат Шукров урушга кетиб қайтиб келмаган. Онам раҳматли деҳқончилик қилиб, тўрт фарзандни ўқитиб, оқ ювиб, оқ тараб ўстирди. Ўша дамларни эслаб, баъзан набираларимга гапириб бераман. Ҳатто битта нон олтиндан қиммат эди. Бўздан тикилган кийим энг асл либос ҳисобланарди. Мен бу гапларни нега айтаяпман, чунки Оллоҳга минг бора шукр қилайлик, шундай тинч-осойишта, тўкин-сочин замонда яшаяпмиз, юртимиз осуда, осмонимиз мусоффо, фарзандларимиз бахтли. Насиб этса, мустақиллигимизнинг йигирма йиллик улуғ тўйини нишонлаймиз. Бундай дорилмомон кунларнинг қадрига етмоғимиз керак ва, ўз навбатида, фарзанду ворисларимиз юрагига ҳам Ватанини севиш, ардоқлаш, қадрлашдек буюқ туйғуларни норасидалик пайтидаёқ чуқур сингдириб бормоқлик ҳар биримизнинг энг муқаддас бурчимизга айланиши шарт.

Шаҳноза РОФИЕВА,
"Оила ва жамият" муҳбири.

«NORBEKOV SOG'LOMLASHTIRISH MASKANI»

Ўзингга ишон...

Хаёт бамисоли бир улкан денгизки, у ҳеч вақт бир маромда турмайди. Турмуш ташвишлари-ю, яхши-ёмон кунлар асосида умримиз ўтаверади. Муҳтарам муштарий, марҳамат қилиб атрофингиздагиларни бир кузатинг-чи, "Мен соғломман", "Мен бахтлиман", "Мен чиройлиман" дейдиган инсон бормикин? Назаримизда, бундай одамлар жуда камдан-кам бўлса керак. Чунки кўпчилигимиз турмушнинг тез-тез ўраб турадиган муаммолари билан бандмиз, тўғрими? Ҳаётимизда бирор кўнгилсиз воқеа юз берса, ўта тушкун аҳволга тушамиз, биз учун ҳаёт тўхтаб қолгандек туюлади. Орау-умидларимиз, интилишларимизни унутиб қўйиб, ўзимизни ҳалокат сари етаклаётганимизни билмаймиз. Мана шу одат бизнинг энг катта камчилигимиз ва саломатлигимиз кушандасидир.

Инсоният шунчалар мукамал қилиб яратилганки, унга табиий равишда ўз-ўзини бошқариш, жисмоний машқлар орқали кўплаб касалликларнинг олдини олиш ҳамда соғломлашиш

имкониятлари берилган. Қувонарлиси, бундай табиий услуб орқали соғломлаштириш маскани пойтахтимизда фаолият кўрсатмоқда. Бу академик Мирзакарим Норбековнинг соғломлаштириш марказидир. Ҳозирда Норбеков тизими бўйича курслар Россия, МДХ ва Болтиқ бўйи давлатлари ҳамда хорижий мамлакатларнинг 200 дан ортиқ шаҳарларида олиб бориюмоқда. Норбеков ўз услуби асосида йигирма икки йилдан кўпроқ вақт мобайнида катта тажриба орттириб, соғломлаштиришнинг янги усулларини кашф этди, қатор мукофотлар ва халқаро дипломларга сазовор бўлди. Унда ўзбек халқ табобати асосида табиий машқлар кетма-кетлигида соғлиқни тиклаш, руҳиятни чиқариш, ички имкониятларни кашф қила билиш, атроф-муҳит билан уйғунликда яшаш, касб самарадорлигини ошириш, феъл-атвордаги қучли, лекин яширин жиҳатларни янада ривожлантириш, ўз ҳаётини ижобий томонга шакллантириш олиш ҳамда энг долзарб масалаларга ечим топа билиш қобилиятини ривожлантириш, етакчилик,

ўзига ишонч, интуицияларини оширишни машқ қилиш, еттинчи сезгини фаоллаштириш, тушқунликни, асабийликни бартараф этиш ва оилада тотувлик, аҳулик муҳитини яратиш устида ишланади...

Яхшиси, яқиндагина мазкур марказ мутахассислари томонидан уюштирилган машғулотларда қатнашган айрим юртдошларимизнинг таассуротлари билан танишайлик.

Менинг табиатимга асабийлик, жиззакчилик, юрак торлиги, мулоҳазасизлик каби ёмон одатлар ўрнашиб қолганди. Баъзан ўз-ўзидан кўркув, ваҳима босиб кетарди. Мен марказдаги машқлар давомида кўп нарсаларга, саломатликка, ҳуш кайфият билан юришга, оғир-босиқлик билан иш юришга одатландим. Соғлом турмуш тарзининг сирларини ўргандим.

Яшин Шомуродов,
Қашқадарё вилояти.

Бу ерга дастлаб келганимда ошқозон-ичак тизимидан, буйрак, жигар муаммоларидан шикоят қилгандим. Бугун эса ўзининг кун янги машғулотнинг сўнгги кунини.

Мен 80 фоиз натижага эришдим, саломатлигим анча тикланди деб айта оламан.

Гулнора Миршарипова,
Тошкент шаҳри.

Ёшим 22 да. Кўриш қобилиятим хиралаша бошлагани учун келгандим. Мен М. Норбековнинг кўплаб китобларини ўқиганман, соғломлаштириш услублари ҳақида маълумотга эгаман. Бу ерда нафақат соғлиқни тиклаш, балки яшашни ўрганиш, яширин қобилиятларни ишга солиш, узоқ умр кўриш, атрофдагиларга чиройли муносабатда бўлиш ва яна бошқа кўплаб муваффақиятларга эришиш сирларини ўрганиш мумкин.

Музаффар Ҳамдамов,
Тошкент шаҳри.

Бел чурраси одамнинг ҳаракатига анча тўсқинлик қилади. Тез юриш, сакраш, юқорига чўзилишнинг имкони бўлмай қолади. Курсларга қатнашимдан аввал тиббиёт марказларидан бирида ЭКГ қилдириб, натижа қозонини олиб келгандим. Кейин машқларга қатнай бошладим. Бошида бироз қийналдим, учинчи-тўртинчи кунлари кўникиб, ўзимда енгилликни ҳис қила бошладим. Инсонда ишонч бўлса, ички имкониятларни ишга солиб, ёшариш, соғломлашиш, ҳаётга, атрофдагиларга меҳр-муҳаббатли бўлиш осонроқ кечаркан. Янгидан-янги мақсадлар пайдо бўлиб, янада яхшироқ яшагингиз келаркан. Кеча бориб яна қайтадан ЭКГга тушдим, натижа мен кутгандай эди, қойил!

Гулпошша Салаева,
Хоразм вилояти.

Барно МИРЗААХМЕДОВА
тайёрлади. (t)

Таништирув кунини 21 апрель соат 9⁰⁰да.

Манзилимиз: Биринчи кун кириш бепул

Тошкент шаҳри
Чўпон ота кўчаси 23-«а» уй.
Мўлжал: метронинг Мирзо Улуғбек бекати,
9 қаватли сариқ бинонинг орқасидаги 2 қаватли бинода.

Маълумот учун телефонлар: (8 371) 276-44-59; 276-28-89.
www.norbekov.uz e-mail: madadi-sino@mail.ru

Гувоҳнома № 000162.

«ZENH-SHANS»

ИЛМИЙ ЎҚУВ
МАРКАЗИ

Абитуриентларни олий ўқув юртиларига ўқишга кириш учун қуйидаги фанлар бўйича тайёрлайди: кимё, биология, она тили ва адабиёт, математика, физика, инглиз тили, тарих, рус, немис тили. Машғулотларни фан докторлари, фан номзодлари ва дарсликлар муаллифлари олиб борадилар.

Марказ дарсларнинг юқори даражадали сифатига нафолат беради. Назарий ва амалий машғулотлар махсус чуқурлаштирилган дастурлар асосида ҳамда «Ахборотномалар, имтиҳон вариантлари бўйича ўтказилади. Ҳар бир фан ҳафтаига 3 марта 2 соатдан дарс жадвалига киритилади. Марказдан барча зарур дарслик ва ахборотномаларни сотиб олиш мумкин.

Машғулотлар сентябрь ойидан бошлаб 1 августгача 11 ой давом этади. Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Охирги беш йилликда абитуриентларимиз 85-90% ўқишга қабул қилиндилар.

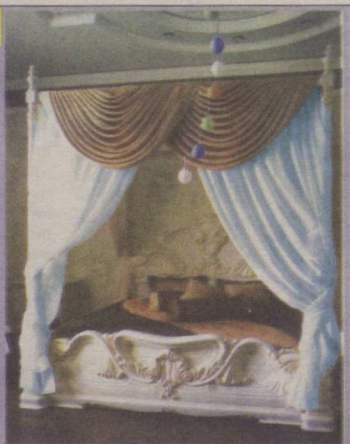
Натижалар билан марказда танишиш мумкин. Шунингдек, ушбу илмий ўқув марказида рус ва инглиз тилини ўрганиш курслари ҳам бор.

МАНЗИЛ: Тошкент шаҳри Юнусобод тумани 2-мавзе 14-а уй (9 қаватли бинонинг 1-қавати).
Мўлжал: «Универсал» бекати, «Юнусобод» бозори қаршисида, «Ўқтамбанк» енида.
ТЕЛЕФОНЛАР: (8 371) 221-35-56, 221-86-09.

ЎРГАТАМИЗ, ТИКАМИЗ

Олий даражада турк каталог-бўйича сон-саноксиз мураккаб, эксклюзив Франция, Италия, Рим пардалари, балдахин, покривал сирларини тўлиғича технология амалиёти билан ўргатамиз, сифатли тикамиз.

Телефон: 338-02-00,
751-84-44.

Хурматли
Шермат Қобилов!

"Қашқадарё дори-дармон" очик акциядорлик жамияти тасарруфидаги 14-дорихона жамоаси сизни таваллуд кунингиз билан муборакбод этади. Эл саломатлиги йўлидаги хайрли ишларингиз самарасини кўриш насиб этсин.

Нишон туманидаги
14-сонли дорихона жамоаси.

Тошкент шаҳар Учтепа тумани «Шарқ юдузи» маҳалласи 5 проезд, Хондамир кўчаси, 19-уйга тегишли Рауфходжаева Ҳаётхон номига берилган ҳужжатлар йўқолгани сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Бир довуҳ дур

Яхши гап билан мақсабига эришолмаган одам қаттиққўллик билан ҳам эриша олмайд.

А. П. ЧЕХОВ

САЛОМАТЛИК МАСКАНЛАРИ

Бухорога борсангиз...

Бу қадим манзилга не-не асрларки, бутун дунё ахли талпинида, бир бора кўрмоқни орзу қилади. Буюк алломо аэзи авлиёлар мангу макон топган кўҳна шаҳар, айниқса, истиклол йилларида бутунлай ўзгача қиёфа касб этди.

Бухорода фахр билан тилга олса арзийдиган, юртдошларимизнинг ўз сийҳат-саломатликларини тиклашга баҳоли қудрат хисса қўшиб келаётган масканлардан бири "Ситораи Мохи Хоса" санаторийсидир. Мамлакатимиз микёсида нуфузли саналган бу сийҳатгоҳнинг бетакрор хусусиятлари ҳақида сўз кетса, бош шифокор, ажойиб қалб соҳиби Абдулла ака Ҳакимов таъриф беришдан чарчамайди: "1550 метр чуқурликдан чиқаётган 48 даража хароратдаги шифобахш сувни ичмабсиз, дунёга келмабсиз. Бу маъданли сув буйракдаги майда тош ва тузларни эритиш билан бирга, турли кўринишдаги яллиғланишларга ҳам малҳам бўлади. Асаб тизими, ҳаракат таянч ва ҳазм органлари фаолияти билан боғлиқ муаммоларга ҳам яқиндан ёрдам беради. Ҳаммасини айтиб қўйсам, қизиги қолмайди-да, яхшиси, минг бора эшитгандан кўра, бир марта кўрган афзал".

Дарвоқе, самимий мулозамат, меҳр-муҳаббатли тақаллуф ва, энг муҳими, соғлиқни тиклашга бўлган умид хисси уфуриб турган "Ситораи Мохи Хоса"га бир келган одамни бу гўша ҳар йили оҳанрабодек ўзига тортаверишига ишончимиз комил.

Ўз муҳбиримиз.

«ЎҚТАМХОН-НУР» ЎҚУВ МАРКАЗИ

қуйидаги ўқув курсларга тақлиф этади:

Тикуччилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
Аёллар костюм-шиши, плаш-пальто — 1-2 ой.
Ҳамшира — 6 ой, 4 ойи ўқиди.
Ҳамшира (тезкор) — 3 ой.
Тиббий массаж — 2 ой. Нуқтали — 1 ой.
Торт ва пишириқлар — 2 ой.
Пишириқлар олий курси — 1 ой.
Уйғурча таомлар ва салатлар — 1 ой.
Аёллар сартарошлиги — 3 ой.
Педикюр, маникюр — 1 ой.
Сартарошлик — 3 ой.
Тўй ва оқшом турмақлари ва макياج — 1 ой.
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.
Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.
Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).
Қаҳқилик — 3 ой (машинада вишивка).
Тўқуччилик — 2 ой.
Инглиз тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Рус тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.

Бисер, яъни муноққ тикиш — 2 ой.
Сунъий гул ясаш — 1-2 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой. Интернет — 1 ой.
Арабча ва миллий рақс — 3 ой.
Барчаси амалиёти билан
Етоҳхона мажмуд.

Ўқишни тугатгандиларга
ДИПЛОМ берилади.

Манзил: Тошкент шаҳри Юнусобод тумани 3-мавзе 1-уй 31-хона. Мўлжал: Юнусобод бозори орқасида.
Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72 (18⁰⁰), 225-97-93 18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача.

Филиал
Манзил: Ҳамза тумани Фарғона йўли кўчаси, Қўйлик, 4-уй 40-хона. Тел: (+99897) 785-90-30 (қундузи)

"Муҳаббатда омадли эдим..."

Шу пайтгача ўзимни севги бобида ва, қолаверса, умр йўлдош танлашда ҳам жуда омадли санар эдим. Шухрат ака билан тиббиёт институтида ўқиган кезларимда танишдик. Кўп эмас, кам эмас, беш йил бир-биримизни синадик. Кейин тўйимиз бўлди. Бир жойда ишлардик. Аввалига доим бирга эканимиздан қувонардик. Ҳаммаси кўнгилдагидек, ота-оналаримизнинг ҳам кўнгиллари тўқ эди. Аммо...

Яратганининг синови экан-да, турмуш қурганимизга беш йилдан ошса ҳамки, тирноққа зор эдик. Шифокор сифатида минг-минглаб инсонлар дардига малҳам бўлишга интилардик-у, бироқ ўзимизни қийнаётган азобга малҳам топишга ожиз эдик. Негаки, ўзимизни текширтдик, соппа-соғмиз. Эрим мени ҳадеб умидсизликка тушмасликка ундар, унга раҳимим келар, ўзимга ўхшаб азобланаётганига ишонардим. Охири чидолмадим, бир кун унга "Шухрат ака, бола асраб олайлик, зора, шундан кейин Оллоҳга ноламиз етиб, ўзимизга ҳам фарзанд ато этса", дедим. Фақат шу йўл орқалигина оиламизни, муҳаббатимизни асраб қолишимиз мумкин эди. Бироқ у менинг бу таклифимга жўялироқ муносабат билдирмади. Яна кунлар, ойлар ўтаверди. Турмуш ўртоғим камгап, одамови бўлиб қолганди. Ўзимни айбдордек сезардим-у, аммо ундан ажралишни ҳам тасаввур қилолмасдим.

Руҳан эзилиб юрган кунларимдан бирида ҳамкасбим Дилором опа менга етти ухлаб тушимга ҳам қирмаган гапларни айтиб қолса бўладими? Қулоқларимга ишонмасдим, наҳот, шунча йилли умр йўлдошим менга хиёнат қилган бўлса?! Ҳақиқат аёлининг айтишича, эрим мендан яширинча бир хотинга уйланган, ҳатто ўрталарида фарзанд ҳам бор экан!

Ўша лаҳзадаёқ ўзимни кўярга жой тополмай қолдим. Бола асраб олиш, астойдил даволаниш ҳақидаги гапларимга нега парво қилмаганининг сабабини шундагина тушуниб етдим. Уйга қайтишим биланок, бу ҳақда ундан сўрадим. Пинагини ҳам бузмасдан "тўғри" деб кўя қолди. Ва менинг ўкраб йиғлаб юборганимни кўриб, секин олдимга келди-да, ўзини оқлай кетди: "Нигор, нима қилай, ўртамизда бола бўлавермагач, ўзимни синаб кўрай деб..." Унинг бошқа гапларини эшитмадим ҳам. Ташқарига отилдим. Ортимдан югуриб чиқди ва уйга олиб кирди-да, "Бошқа иложим йўқ, ўртамизда ўғлим бор, агар истасанг, ҳеч қайёққа кетмай, шу уйда ота-онам билан яшайверсанг", деса бўладими...

Ўша лаҳзадан бошлаб дунё кўзимга қоронғу бўлиб туюлди. Наҳот, шунча йилдан бери жону жохонимни бериб севган инсоним, ўзимнинг иккинчи бир бўлагим деб ўйлаганим энди менга бегона? Одамзот учун энг катта бахтсизлик, бу унинг ҳеч кимга керак бўлмай қолиши экан. Эртаси кун "ёр-ёр"лар садоси ила қадам босиб келган қадрдон гўшамдан бутунлай кетмоқчи бўлиб, кексаёйиб қолган қайнона-қайнотам ҳузурига кириб, рухсат беришларини сўрадим. Ихкаласи ҳам ёш болалардай хўнграб йиғлаганча

Шундай дамлар бўладики, кўнгил бир ҳамроз истайди. Неча ойлар, неча йиллар давомида юрак тубида кўмилиб ётган сир-асрорларни ким биландир бўлишгиси келади одамнинг. Аммо ички бир андишам, истиҳолами, ҳар кимга дил ёришдан бизни тўхтатиб қолади. Бугун эътиборингизга ҳавола этилаётган ушбу саҳифамизни сиз азиз мухлислардан келган мактублар асосида тайёрладик..

Бахт манзили қаерда?

"Йўқ, болажоним, сиз биз учун келин эмассиз, жондайгина қизимизсиз, тақдир экан, нима қилайлик, насиб этса фарзанд ҳам кўрарсизлар. Сабр қилинлар, ўғлимиз бизни юзимизни ерга қаратди, лекин бу уйдан норизо бўлиб кетманг!" — дея қучоқлаб олишди. Бугун бошим қотган. Шухрат ака эса икки ўт орасида, неча бор кечирим сўради. Лекин нима қилай, ҳеч юрагимдан чиқара олмаппман. Уйдагиларим эса ҳали бу ҳақда биришмайдилар. Уларга айтсамми, айтмасамми? Нега бунчалар бахтсизман, деб туну кун йиғлаганим-йиғлаган. Маслаҳат беринг, қандай йўл тутай?

**НИГОРА,
Наманган вилояти"**

«Синовингдан ўтдимми?»

Сабр-бардошли, оқила аёллар ҳақида эшитиб қолсам, кўз ўнгимда дарров янгам — амакимнинг аёли гавдаланади. Биз у маҳаллари бола эдик. Лекин бўлиб ўтган воқеа ҳали-ҳамон эсимда. Ўша кун янгамни тўғлок тутди. У ҳамма тилла тақинчоқларини бир рўмолчага тугди-да, бувимга берди ва "Туррухонада йўқолмасин, аяжон, сизда турсин", деди. Орадан ўн кун ўтгач, янгам уйларида қайтди. Бироқ бувим кекса эмасми, ҳалиги омонатлар тугилган рўмолчани қаерга қўйганини эс-лаёт олмасди. Бир неча кунлик қидир-қидирлардан ҳам барибир бирор наф чиқмади. Бувим бечора хижолат бўлганидан ўзини кўярга жой тополмасди.

Ҳамма янгамнинг жаҳл устида бувимга нимадир дейишидан, ўртада жанжал чиқишдан чўчирди. Аммо янгам бувимга бир оғиз

ёмон сўз айтмади. Топилиб қолар, деб қўйди, холос.

Орадан йиллар ўтди. Қутилмаганда амаким оғир бетоб бўлиб қолди ва янгам уни даволатиш учун уйдаги кўп нарсаларни сотишга тушди. Аммо шунда ҳам бувимга ўша тақинчоқларни эслатмади. Вақт келиб, ўша тиллалар йўқолган пайтда тузилган қизалоқ бўйига етиб, узатиладиган ёшга етди. Яхши жойдан совчилар келиб, тўй тадориги бошланиб кетди. Уйларни таъмирлашга тушдик. Бир хонадаги шафқини ташқарига олиб чиқаётганимизда, орқасидан тугунча чиқди. Бу ўша — янгам бундан 21 йил аввал йўқотган тилла тақинчоқлар эди. Ҳаммадан ҳам кўпроқ бувим хурсанд бўлди. Юзи ёруғ бўлгани учун беҳад шукроналар айтарди. Янгам эса уларни қўлига олиб шундай дегани ҳалигача эсимда: "Синовингдан ўтдимми, Худойим? Кўнглимдан баъзан ноҳиёс ўйлар ўтган бўлса, ўзинг кечиргин..."

Гоҳида айрим келинларнинг қайнонаси билан арзиманган гап-сўзлар, буюмлар устида сен-менга борганини эшитиб қолсам, ана шу кўнгли осмон қадар кенг ва бегубор янгамнинг нақадақ сабрли аёл эканига яна бир бор иймон келтираман. Сиз-чи, муҳтарам замондошим, сизнинг ҳам қўлингиздан ана шундай эзгулик қилиш келадики?

АБДУЛҲАЙ, Навоий шаҳри"

Кечиккан...

«Илтимос, исминим ошкор қилмай, менинг бошимдан кечган воқеаларни газетада чоп этсангиз», деди хонамизда хижолат тортиб кириб келган аёл. Кейин билсак, у бундан икки

йилча аввал тахририятга мурожаат қилган экан.

— Ёшим 28 да. Биринчи турмушим бузилди. Тўғриси, қайнонам билан чиқишолмадим. Эрим ҳам бўшангроқ, тайинли бирор касби йўқ, ўз фикрига эга бўлмаган одам эди. Икки йилча яшадик, битта қизчамиз ҳам бор эди. Деярли ҳар кун ишдан келгач, қайнонамга ҳисоб беришим шарт эди. Касалхонада катта ҳамшира бўлиб ишлардим, қанча ойлик олдим, неча сўмга овқат едим, барини бирма-бир сўрар ва кейин уйдаги ҳамма ишларни ҳам бажаришимни буюрарди. Уйда битта қайинсинглим ва овсиним бўлса-да, улар билан қайнонамнинг иши бўлмас, нукул мени камситгани камситган эди. Эрим эса томошабинлик қилиб ўтирар, менинг хурматини жойига қўйиш, аяш тугул, ҳатто химоя қилишга ҳам ожиз эди. Охири сабр-бардошим тугаб, онамга бу

ҳақда гап очдим. У киши сабр қилишим, чидашим кераклигини тайинлади. Орадан бир ой ўтгач, арзиман бахона топиб, қайнонам мени ўғлига ёмонлади ва ўша кун роса калтаклади. Эртаси кун эрталаб қизимни олиб, уйимизга қайтиб келдим. Онам аввалданоқ қудаларининг бундай қилғиликларида хабардор бўлиб юрган экан-у, лекин отамга сездирмаган экан. Чунки куёв онам тарафдан бизга сал қариндошлиги ҳам бор эди-да. "Мени кечир, қизим, барига ўзим айбдорман, нима қилай, аввал ҳаммаси макташувди, кейин эса тўйдан ёмонлашди. Унда кеч эди. Майли, насиб этса, бахтинг очилиб қолар, фақат сабр қил", деди онам йиғлай-йиғлай. Кейин эрим билан қонуний ажрашдик.

Яна ишга чиқиб кетдим. Шу орада бир-икки жойдан одам чиқди, лекин отам онамга "Оғзи қуйган қатикни ҳам пуфлаб ичади, деганлар, шунинг учун шовилмайлик, сўраб-суриштириб, иймонли, инсофли оилага уза-тайлик", дебди. Бир йилдан сўнг яқин дугонам "Оила ва жамият"ни кўтариб келди ва "Бахтли бўлинг" саҳифасидаги тақдирларни менга бирма-бир ўқиб берди. "Агар хўп десанг, мурожаат қилсак, зора, сенинг ҳам бахт йўлларинг очилиб кетса", деб кўярда-қўймай олиб борди. У ердаги ҳодима билан гаплашдик, бизга хотини автохалокатда ҳалок бўлган 35 ёшли бир кишининг телефони бериб, учрашиб кўришимизни тасвия этди. У билан дугонам гаплашди ва икки кундан кейин учрашдик. Олий маълумотли, тушунган, анча-мунча қийинчиликларни кўрган одам экан. Бир ўғил, бир қизи билан уч хонали уйда яшаркан. Уйдагиларим ҳам аввал ўзи билан, кейин отаси билан обдон гаплашиб, ниҳоят, никоҳимизга розилик беришди. Ҳозир кўз тегмасин, бахтли ашьямиз. Болаларимиз ҳам жуда аҳил ва иноқ, туғишган ака-сингиллардек бир-бирига меҳрибон. Насиб этса, қянда фарзандли бўламиз. Фурсатдан фойдаланиб, газета ҳамоасига мингдан минг раҳматлар айтмоқчиман. Шу бахонада "Оила ва жамият" оиламизнинг энг қадрдон сирдоши ва маслаҳатчиси ҳам айланиб қолди.

**ЭЪЗОЗА,
Тошкент шаҳри"**

**Шахло ТОШБЕКОВА
ва Нафиса ТОШЕВА
тайёрлади.**

БОҚИЙ МЕРОС

Ўзбек нима дейди?

Болажон хонадоннинг очик-ёруғлиги хусусида:
Болали уйда сир ётмас...
Болали уй бозор...

Қатъиятли, иродали ва бир сўзликка даъват:
Дарахт бир жойда қўқаради...

Сўзга эҳтиёткорлик, сир саклаш зарурати ҳақида:
Деворнинг ҳам қулоғи бор...

Ўтказиб, едириб-ичириб, кийдириб, қарздор қилиб қўйилган одамга:
Еган оғиз уялар...

Истеъмолчи эмас, боқувчи ҳисоб-китобини билиши хусусида:
Еган билмайди, едирган билди...

Кўплик, жипслик, жамоа ва аҳилликка даъват:
Ёлғиз отнинг чанги чиқмас, чанги чиқса ҳам донғи чиқмас...

Пишиқ-пухта, тадбиркор ва устамон бўлмаганлар ҳақида:
Ёғочнинг бўшини қурт ейди...

Хулосани пировард натижадан кейин чиқармоқлик зарурати ҳақида:
Жўжани кузда санайдилар...

Ишни навбати, гали билан қилиш хусусида:
Икки қуённи қувган бирини ҳам тутолмас...

Берилган буюмнинг нархини оширишга киноя:
Йўқолган пичоқнинг сопи олтин...

Ёлғон гапнинг миси чиқиши, вазиятни ҳаспўшлашнинг оқибати ҳақида:
Касални яширсанг, иситмаси ошкор қилади.

Тўғрилиқ, ҳушёрлик, адолатлиликка даъват:
Кўза кунда эмас, кунда си-нади...

Ортиқча эзмалик, кўп гап сотиш танқиди:
Кўп гап эшакка юк...

Каттазанглик, олифталик қилмаслик, катта гапирмасликка даъват:
Нонни катта тишласанг ҳам, гапни катта гапирма...

Ҳақиқатни яшириб, тўғри гапни сир тутиб бўлмаслиги борасида:
Ойни этак билан ёпиб бўлмас...

Бор одам, нарс-буюм, замонни қадрлашга даъват:
Олдиндан оққан сувнинг қадри йўқ...

Интилиш, орзу-ҳавас қилишнинг табиийлиги ҳақида:
Орзуга айб йўқ...
(Давоми бор.)

**Маҳмуд САТТОР
тайёрлади.**

Нуробод туманига қарашли Нурбулоқ шаҳарчасига Самарканд томондан кириб келишингиз билан "Нилуфар Намозова" номидаги шифо масканига кўзингиз тушади. Бу ердаги йўлаклар атрофига экилган турли гуллар, субтропик ўсимликлар кайфиятингизга ўзгача таъсир қилади. Дам олувчиларнинг кўнгилли ҳордиқ чикаришлари учун барча шарт-шароитлар яратилган. 50 ўринли ётоқхона, ошхона, лаборатория, юмшоқ мебеллар, манзарали боғ... Бундай хайрли ишларни амалга оширишда шифо маскани раҳбари, 1-тоифали врач-физиотерапевт Мурод Йўлдошевнинг ҳиссаси катта.

— Буларнинг барчаси истиқлол шарофати туфайли амалга оширилди, — дейди биз билан суҳбатда Мурод Йўлдошев. — Иссиқ жонинг иситмаси бўлади, деганларидек, бу дунёда ҳар биримиз учун саломатликдан ортиқ бойлик йўқлигини яхши биламиз-у, лекин баъзан ҳафсаласизлик қиламиз. Қачонки бирор жойимиз огрисагина шифокорга югураемиз. Масалан, шифохонамизга келаётган кишиларнинг аксариятида ошқозон ва ичак тизимларида турли хил муаммолар бор, табиийки, бу ерда олинган муолажалар уларнинг дардларига малҳам бўлади. Бундан эллик йил аввал шу ҳудудда таркибда родон бўлган маъданли сув захиралари борлиги аниқланган эди. 37-43 даража иссиқликда ва 700 метр чуқурликдан олинадиган ушбу мўъжизакор сув икки хил бўлиб, биринчиси асаб, юрак, қон айланиши касалликлари, аёллар ва эркаклардаги бепуштлиқ, бадан куй-

ганидан қолган асоратлар, экзема, аллергия, нейродермит касалликларига даво бўлса, иккинчиси давлат стандартига кўра, феодосий сувларига ўхшаш. Ичимлик суви сифатида ошқозон-ичак касалликларини, неврологик ва урологик касалликларни даволайди.

Шифо масканида бемор-

хос ўринга эга бўлмоқда. Тиббиёт ҳамширалари Мухайё Шаропова, Дилшода Ғаммазаровалар ўзларининг ширинсуханлиги билан хурмат қозонган.

Бугунги кунда бу ерга Қорақалпоғистон Республикаси, Хоразм, Бухоро, Навоий, Қашқадарё, Жиззах вилоятларидан,

ШИФО МАСКАНЛАРИ

Нурбулоққа хуш келибсиз!

ларни даволашда физиотерапия, даволаш машқлари, массаж, парафин, иглотерапия, ингаляция, махсус ванна ва душ каби янги усуллардан фойдаланилади. Шунингдек, самараси юқори бўлган замонавий тиббиёт ускуналари, жумладан, Хитойдан келтирилган кўп тармоқли "Зинда", Таиланддан олиб келинган умуртқа поғонасини чўзадиган "Восток", Германиядан келтирилган "Roison" электромассажа аппаратлари беморларни даволашда ўзига

кўшни республикалардан ҳам беморлар келишиб, саломатликларини тиклаб кетмоқдалар.

— Нурбулоқдаги шифобахш сувнинг ҳосиятини йиғирма йилдан бери биламан, — дейди Қамаш тумани Қамай қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Худойберди Жовлиев. — Ҳали-ҳали эсимдан чиқмайди, раҳматли отам ҳам икки оёғи ишламай қолганида шу ерга келиб муолажа олганидан сўнг юриб кетганди. Мени эса елка, бел, бўғинлар огриги безовта қилиб туради. Уч йилдирки, бу шифо масканига оилам

ларнинг ҳам улардан сира кам ери йўқ.

Мамалякатимизда шахсан Юртбошимиз ташаббуси билан аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш, соғлом турмуш тарзини шакллантириш йўлида амалга оширилаётган изчил ислохотлар аллақачон ўз мевасини бера бошлагани ана шундай чекка ҳудудлар мисолида ҳам намоён бўлаётир.

Ўтаётган кун, отаётган тонг, ботаётган куёш — умр мазмунининг энг гўзал тасвири. Уларга боқиб ҳаётни, яшаш фалсафасини англайсан, киши. Аслида, ҳаётнинг ҳар бир лаҳзаси гўзал, ҳар бир уни ғанимат.

Халқимизда "Минг марта эшитгандан кўра бир марта кўрган афзал" деган ибора бежиз айтилмаган. Шундай экан, ўз дардларига даво топишни истаган юртдошларимизга Нурбулоққа, "Нилуфар Намозова" шифо масканига хуш келибсиз, деймиз.

ҲОШИМ ОРЗИҚУЛОВ,
"Оила ва жамият"
муҳбири.
Самарканд вилояти. (1)

ИФТИХОР

Буюкларга бешик юрт

Кўхна тарих зарваракларини ва рақлар эканини, юртимиз бетимсол маънавий мерослар манзили эканлигига шохид бўламиз. Буюк аждодларимиз тафаккури ва даҳоси билан яратилган ижод намуналари, кутубхоналаримиз хазинасида сақланаётган минг-минглаб қўлёзмалар бунинг далилидир. Ал-Хоразмий, Ал-Беруний, Абу Наср Фаробий, Аҳмад ал-Фарғоний, Абу Али ибн Сино, Имом ал-Бухорий, Исо ат-Термизий... ва ҳоказо. Улар дунё тамаддунига, хусусан, илм-фан, маънавият ва маърифатнинг юксалишига улкан ҳисса қўшдилар.

Буюк ватандошларимиз Имом ал-Бухорий, Имом ат-Термизий, имом Дорийий Самарқандийлар бутун Ислом олами ҳадис илмининг пешволари деб тан олинган. Дунё бўйича энг мўътабар ҳадис китоблари муаллифлари бўлиш орти муҳаддиснинг икки нафари эса шу замин фарзандларидир. Шунинг учун ҳам Заҳириддин Муҳаммад Бобур "Бобурнома"да шундай ёзади: "Ҳазрати Рисолат паноҳ алайҳиссалом замонларидан бери Мовароуннаҳрда шунчалик микдорда ислом имомлари пайдо бўлдиларки, дунёнинг ҳеч бир мамлакатидеда бунчалик кўп пайдо бўлмагандир".

Дарҳақиқат, бу табаррук туپроқнинг бир қатлами ана шундай улуғ зотлар хоки билан бунёд бўлган. Биз бундан ҳар қанча фахрлансак, ифтихор қилсак арзийди. Бу ифтихор ҳисси шунчаки ғурурланиш эмас, ана шу буюк боболаримиз тарихини, иходий фаолиятини, ўлмас меросларини ўрганиш ва уни қундалик ҳаётимизга тадбиқ этиш билан мукамал бўлади.

Исроил НУРДИНОВ,
Тошкент ислом институти талабаси.

"Саид маҳалладошим эди. Опам уларнинг узок қариндошига келин бўлиб тушганди. Онаси оёқ-қўли чаққон, чеварчилик бобида ҳам қўлгўл опамга ҳаваси келиш, шу келиннинг синглиси бормикан деб суриштириб, охири менга совчилкача келибди. У пайтда мен университетда 2-курсад ўқирдим. Пахта терими мавсумида Сирдарёда ҳашарда эдик.

Саид опамнинг қайнукаси ўктам билан бирга мени кўргани далага борди. Унинг менга совчи юборганидан бехабар эдим. Ўктам ўзи билан фотоаппарат олиб келган экан, суратга тушдик. Кетар маҳали Саид секин шивирлаб: "Жуда самимий экансиз, менга ёқдингиз", дея ҳайрлашди. Ўйга қайтсам, мени унга унаштириб қўйишибди. Таъсодифи, Саид орзумдаги шахсодам бўлиб чиқди. Бизлар ҳамма ҳавас қилгудек даражада бахтли эдик. Учинчи келин бўлсам-да, қизчам туғилгач, қайната-қайнонам ўқишимни давом эттиришим учун барча шароитни яратиб беришди.

Ўғлим 2,5 ёшда эди. Эрим эрчалаб одатдагидек болаларни боғчага, мени эса шихонага олиб бориб қўйди. Соат ўн бир яримларда унинг автохалокатга учрагани ҳақидаги шум хабарни эшитдим. Касалхонага етиб борганимда жони узилган экан. Бу машъум воқеага ҳам ўн йил бўлди. Онам "Қизим, болаларнинг вояга етиб, мустақил ҳаёт йўлларини топиб кетишди, энди ўзининг ҳам ўйла, ёлғиз ўтма, яхши жойдан чиқса, турмуш кургин", дея ҳоли-жонимга қўймапти. **Ёшим 39 да.** Маълумотим олий. 2 нафар фарзандим бор. 45 ёшгача бўлган, зарарли одат-

лардан холи, ўқимишли, иймонли инсон учраса, турмушга чиқмоқчиман.

ГУЛНОРА,
Тошкент вилояти".

"Баҳром билан дугонанинг тўйида танишгандим. У асли навоийлик эди. Ота-онам қизимизни узокқа узатмаймиз деб, унинг юборган совчиларига рад жавобини беришди. Лекин Баҳром севгисини дадил химоя қилди, аҳдида турди. У онасининг ҳам тўйимизга тиш-тирноғи билан қарши турганини менга билдирмаган экан. Бунни кенга тўйимиз ўтганидан сўнг билдим. Қайнонам ёлғиз ўғлига узок қариндошининг қизи Раънони келин қилмоқчи экан. Шунинг учунми, дастлабки кундан бошлаб ўйда қандай юмуш бажарсам, қилдан қийик ахтарарди. Бир кунни уйимизга эримнинг ўртоқлари меҳмонга келишди. Паловни дамлаб, газнинг оловини пасайтириб, аччиқ-чуқук тайёрлагани шошилдим. Бир пайт куюк ҳидини сезиб, қозон бошига чопдим, не кўз билан кўрайки, қайнонам газни балинд кўтариб юборибди. Қозон тўла ош тағига олибди, куйик хиди урган паловдан бир чуқум ҳам ейилмади, сувга оқиздим. Қайтадан қозон осиб бошқа овқат пиширдим. Ўша кунни тонггача йиғлаб чиққанман. Учта фарзандли бўлдим. Барибир қайнонамнинг кўнгли менга илимади. Болаларини тарбияси билан ўзим шугуллана олмадим. Негадир

уларнинг ҳам менга бўлган муносабати носамимий эди. Оиладаги азоб ва ҳўрликларга чидамидим. Отамнинг касал бўлганини эшитиб, кўргани уйимизга келсам, қайнонам ҳе йўқ, бе йўқ, кийим-кечақларимганча ҳаммасини туғиб ортимдан жўнатиб юборибди. Хатто эрим ҳам мени химоя қила олмади. Охири қонуний ажрашдик.

Ёшим 34 да. Маълумотим ўрта-маҳсус. 45 ёшгача бўлган, инсоний фазилатларни қадрлайдиган, диёнатли эркак учраса, хабар берсангизлар.

Юлдуз,
Тошкент шаҳри".

"Маҳмуда билан севишиб турмуш қургандик. У жуда урда турган эди. Онам ҳаммаша шу келиним билан уйимизга файз, хирмонимизга барака келди, деб дуо қиларди. Томорқамизга нима эксам, ҳосили мўл бўларди. Унинг қўли теккан нарса гуркираб, яшнаб кетарди. Маҳмуданинг ёлган нонларига кў қўшнилариинг ҳаваси келиб, "Ҳамирини қаймоққа қорганмисиз", деб ҳазиллашарди. Бир кам дунё экан-да, орадан йиллар ўтса-да, фарзандли бўлавермадик. Дўхтирларнинг текширув натижаларига кўра, бахтга қарши хотиним она бўлолмас экан. Бола асраб олайлик десам, онам рози бўлмади. Ўн бир йил деганда қонуний ажрашдик. Кейин икки фарзанди бор, эри қаёқ қилган бир аёлга уйландим. Унинг уйига ичкўёв бўлиб бор-

дим. Қизим туғилди. Биноийдек тинч-тотув яшаётгандик. Ўғли вояга етиб, уч-тўрт танга топадиган бўлгач, мен бу уйга бутунлай бегона бўлиб қолдим. Шундаям қизимни ўйлаб, сабр қилдим. Асабийлашаверганим учун соғлигимга путур етди. Касалхонада ётиб даволандим. Хотиним ҳам йўқ жойдан жанжал чиқараверди. Охири бўлмади, уйдан чиқиб кетдим. Тилаб олган қизим ҳам онасиникида қолди. Ҳозир умидсиз ҳолатдаман, сизлардан илтимос, менга ёрдам беринг. **Ёшим 51 да.** Ишлайман. Ёшимга мост, оқ кўнгли, меҳрибон, уйим-жойим дейдиган аёл бўлса, уйланаман.

РУСТАМ,
Сирдарё вилояти".

"Олтинойнинг отаси тоғамнинг қалин дўсти бўлган. Икковлари бир-бирига қуда-анда бўлмас деб сўз бериб қўйишган экан. Аксига олиб иккаласининг ҳам хотинлари фақат қиз туғаверган. Шунда тоғам жияним Қадамбойга қизларингдан бирини келин қиламиз, дебди. Тоғанинг сўзи ерда қолмасин деб, отамнинг оналари — момоимиз бош-

чилигида Олтиной деган қизни менга бешкerti қилиб қўйишадди. У пайтда 13 ёшли ўспирин эдим. 22 ёшимда Олтинойга уйландим. Қизик, пешонага битгани шу-да энди, деб келин бўлишимни умуман, яқиндан кўрмабман. Не кўз билан кўрайки, Олтинойнинг бўйи мендан салкам бир қарич балинд экан. Кўёвлик чопонини чечанимнинг қўлига тутқазиб, ўзимдан бўйи балинд қизга уйланмайман, деб тоққа қочиб кетдим. Тоғам қидириб топиб келди ва "Майли, уч ой яшайсан, сўнг ажрасансан, бизни эл ичида шарманда қилма" деб туриб олди. Шу-шу, тинчгина кўниқиб яшаб кетдик. Беш қиз, бир ўғил қўрдик. Тоғамга эса баъзан "Агар қайта дунёга келсам, Олтинойнинг бўйи мендан икки қарич балинд бўлса ҳам, яна унга уйланардим", деб ҳазиллашардим. Қизларимизни эгаларига топшириб, ўғилларимизни уйлантирдик. Олтинойнинг тўсатдан қон босими кўтарилиб, қўлимда жони узилди. Уч йил ўтгач, "Оила ва жамият" газетасига ёрдам сўраб хат ёзгандим. Менга бефарзандлик туфайли ажрашган Сабоҳат деган сурхондарёлик аёлнинг телефон рақамини беришди. Тақдиримиз қўшилган экан, оила қўрдик. Сизларни дуо қиламиз.

ҚАДАМБОЙ ОТА,
Самарқанд вилояти".

ТАҲРИРИЯТДАН:

"Бахтли бўлинг" руқнига хат йўллаётган ёки бево-сита муурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла қўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

ОТА-ОНАЛАРГА ҚЎШИМЧА 30–45 ЙИЛ УМР

Қўшимча 30-45 йил умр... — бу нима дегани? Чўчиманг, бунинг учун дори воситалари ёки жисмоний машғулотлар талаб этилмайди. Бу ҳаётининг янги ташкил этиш орқали мисли кўрилмаган натижаларга эришиш дегани. Яна бир неча ҳафталардан сўнг кўпчилиكنинг фарзандлари мактабларни битириб коллеж ва лицейларга, уларни битирганлари эса институт ва университетларга бораман деб ота-оналарнинг ҳоли-жонига қўймайдилар. Ҳисоблаб кўринг: ота-она ўз фарзандини 6 йил мактабга таълимда, 9 йил мактабда, 3 йил коллеж ёки лицейда, омад чопса, 4 йил институт ёки университетда, яна 2 йил магистратурада ўқитиши зарур. Агар ушбу даврни бир бирига қўшиб чиқсак қарийб 24-25 йилни ташкил этар экан. Шу билан "қаҳрамонлик кўрсатиш жараёни" якунига етди десангиз хато қиласиз. Ишни қаттаси энди бошламади, ўғилни уйлантириш ёки қизни узатиш, уларга уй қуриб ёки олиб бериш керак, уни ишга жойлаш ёки кўмаклашиш, яна бир неча йил вақт давомида уни "ўзини ушлаб олиши"га ёрдам бериб туриши керак. Хуллас,

юқоридаги 24-25 йилга яна камида 5 ёки 15 йилни қўшинг, жами 30 ёки 45 йилни ташкил этади.

Юқоридан кўриниб турибдики, фарзанд ўзининг тирикчилик манбаини яратиши билан ота-онанинг машаққати арийди. Тирикчилик манбаи эса "касб" деб аталади. Демак, фарзанд ўз қизиқиши ва қобилиятига мос касбни танлашига эртароқ эриши зарур. У ўзининг "кадрдон" касбини эгалладими, ўша пайтдан бошлаб фарзанд мустақил ўса бошлайди. Агар кўчат эксан, унга қандай ўсиш кераклигини ўргатаймиз, ўзи ўсиб дарахт бўлади. Худди шу тарзда фарзандимизни ҳаётда "судрайвермасдан", унда қандай "нихол" борлигини аниқлаб, униб-ўсиши учун шароит яратиб берайлик, ниҳол ўзи ўссин ва мева берсин. Юқорида ҳисоблаганимиздек, бир фарзандни оёққа тургазиш учун 30-45 йил умрни сарфлашнинг ўрнига унинг касбини аниқлаш устида бош қотирайлик.

"Kasb biznes" корхонаси томонидан "Kasb қандай танланади?" қўлланмаси ва "Каерда ўқисам экан?" ахборотномаси ишлаб чиқилди. Мазкур адабиётларда фарзанднинг қизиқиши ва

қобилиятини аниқлашнинг услублари берилган. Агар фарзандингиз мазкур адабиётларда белгиланган алгоритм бўйича амалларни бажарса албатта унда яшириниб ётган имкониятлар ва "қирралар" албатта очилади, фарзандингиз ўзига "диагноз"ни мустақил қўядиган бўлади. Мазкур китобларни сотиб олиш бўйича "Шарқ зиёкори" ва мавжуд бошқа китоб дўконларига мурожаат қилинг.

Бундан ташқари, "Kasb қандай танланади" қўлланмаси ва "Каерда ўқисам экан?" ахборотномасини мактаб, коллеж, лицей ўқувчилари ва уларнинг ота-оналарига етказишда "Kasb biznes" корхонаси ҳамкорларни таклиф этади. Бунда таълим муассасаларининг раҳбарлари, кутубхоначилари, психолог ва касбга йўналтириш соҳаси ходимлари билан ҳамкорлик ўзаро қимматли саналади.

Хурматли ота-оналар сизларнинг фарзандларингиз нафақат сизнинг, балки ҳалқимизнинг келажаги ҳисобланади. Фарзандларимизнинг касб танлашига эътибор бериб, уларнинг қамолтини кўриш барчамизга насиб этсин. (t)

Мактаб, коллеж, лицей ўқувчилари ва ота-оналар диққатига!!!

"КАЕРДА ЎҚИСАМ ЭКАН?" ахборотномаси ва "КАСБ ҚАНДАЙ ТАНЛАНАДИ?" қўлланмаси яратилди.

Мазкур китоблар ҳақида маълумотларни ўқувчиларга етказишда таълим муассасалари, кутубхоначилар, китоб дўконлари ва манфаатдор шахсларни ҳамкорликка чақирамиз.

Мурожаат учун: "KASB BIZNES" МЧЖ, Тошкент ш., Миробод тумани, П.Ржевский кўч., 2/5. Банк: Ўз.Р. ТИФ Миллий банки Миробод филиали, х/р 202 080 009 048 210 290 01; МФО 00875; ИНН 301424451. Тел. (+998 93) 375-85-27, E-mail: kasbtanla@gmail.com Гувохнома № 004304

МАКТУБ

«Тил сандиги»га саволим бор...

Оилавий газетхонимиз, хонадонимизга ҳар ҳафта камида беш-олтита газета-журнал келиб туради. Севимли нашрларимизни мириқиб мутулаа қилиб чиқарканман, қанийди, булардан бутун ҳалқимиз баҳраманд бўлса, дейман. Олди-қочидан ҳоли, жиддий нашрларимиз аҳоли орасига — ҳар бир мактаб, лицей ва коллежга, корхона ва ташкилотларга, энг чекка қишлоқ ва овулларимизга қилиб кириб борса, қандай сўз бўлар эди.

"Тафаккур", "Жаҳон адабиёти", "Ўзбекистон адабиёти ва санъати", "Хуррият" сингари нашрлар сирасида «Оила ва жамият»ни ҳам алоҳида эътибор билан ўқиб чиқамиз. Айниқса, кейинги пайтларда иложи борица тоши энгилроқ материаллардан қочилаётгани, бир қарашда майда-чуйдадек туюладиган масалаларга доир салмоқли таҳлилий мақолалар берилаётгани жуда манзур бўлаяпти. Она тилимизнинг биз билмаган қанчадан-қанча сирларидан бохабар этаётганларингиз учун алоҳида ташаккур айтмоқчиман. Шу ўринда Эшқобил Шукурга икки саволим бор эди.

1. Бу дунёнинг хатоси йўқ, дема. Бақоси йўқлиги — хатосидир, аслида.

2. Овсинлар иноқ бўлса, оға-инилар чиноқ бўлмас.

Ушбу икки гапдаги «бақо» ва «чиноқ» сўзлари қандай маънони билдиради? Жавобингиз учун олдиндан раҳмат!

Саид СИДДИКОВ,
Тошкент шаҳри Юнусобод тумани.

«Жонинг соғ бўлсин!»

ЙЎҚЛОВ

Ҳаётда шундай инсонлар борки, пешона тери билан топган-тутганидан маҳалла-қўйдаги ночор оилаларга, Меҳрибонлик уйларига илиниб, бундан бошқа одамгарчиликлар билан ҳам элнинг дуосини олиб, обрў-эътибор қозонса-да, мартабалари янада юқори кўтарилса-да, ҳеч қачон мағрурланиб кетмайди, каттаю кичик, бою камбағал — ҳамма билан бир хил муомалада бўлади. Орифжон Комиловни ҳам ана шундай одамлардан бири эди, дегим келади.

Орифжон ака на эл таниган санъаткор, на эл сўраган амалдор бўлган. У кишининг чорак асрдан кўпроқ умри «Чилонзор буюм бозори» яқинида жойлашган «Дўстлик» чойхонаси билан боғлиқ ўтди. Ошпаз ёрдамчиси бўлиб иш бошлаб, қирқдан ортқ киши меҳнат қиладиган масканга раҳбарлик қилишдек масъулиятли вазифа-

ларни ҳам уддалади. Орифжон ака очик кўнгил, меҳридарё, ке-чиримли, беғубор инсон эди. Доим бошқаларга яхшилик соғиниб яшарди. Бировнинг бошига иш тушса, ёнида турар, имкон қадар ёрдам беришни истарди. Кимки кўмак ёки маслаҳат сўраб келса, очик чеҳра билан сўхбатлашиб, ҳожатини чиқариб, хайрлашиб олдинда «Жонинг соғ бўлсин!» дерди. Биргина шу гапининг ўзи ҳам у кишининг қанчалик беминнат, беғидир яхшилик қилишини ифодалаб турибди, назаримда.

Афсус... шундай инсон энди оранимизда йўқ. Аммо устозимиздан икки ўғил ва икки қиз ёдгорлик бўлиб қолгани, икки укаси — жиғарғўшаси борлиги юрагимизга таскин беради. Қолаверса, у кишининг кўпчилик инсонлар қалбидан жой олганини, тарбиялаган ўғил шогирдлари нафақат ошпазликда, балки одампийликда ҳам устоз изидан келаётгани ўйласак, Орифжон Комилов бу ҳаётда бежорга яшамаганига амин бўламиз.

Комилхон САМАДХОН ўғли,
Тошкент шаҳри
Ўчтепа тумани.

Албина — бош соврин соҳибаси

Қозоғистоннинг Олмаота шаҳрида хотин-қизлар ўртасидаги Халқаро теннис федерацияси (ITF) мусобақалари тақвимида киритилган халқаро турнирда ўзбекистонлик Албина Ҳабибулина ва Влада Екшибарова муваффақиятли иштирок этди.

Жуфтлик беллашувларида словакиялик Зузана Лукнарова билан биринчи рақамли дуэтни ташкил қилган Албина Ҳабибулина бош совринни қўлга киритди. Турнирда энг кучли, деб эътироф этилган мазкур жуфтлик финалгача қозоғистонлик Асия Арғиноева ва россиялик Анна Кечкони 6:0, 6:1, британиялик Наташа Старлинг ва қозоғистонлик Даря Бережнаяни 6:3, 6:1, россиялик Надежда Горбачкова ва Екатерина Пушкаревани 6:3, 6:2 ҳисобида мағлубиятга учратди.

Албина Ҳабибулина ва Зузана Лукнарова ҳал қилувчи беллашувда иккинчи рақамда сараланган дуэт — беларуслик Лидзия Марозова ҳамда Светлана Пираженкони 7:6, 4:6, 10:5 ҳисобида енгни.

Яккалик баҳсларида юртимиз шарафини ҳимоя қилган Влада Екшибарова россиялик, беларуслик спортчиларни мағлубиятга учратиб, финалга чиқди. Влада сўнгги учрашувда россиялик Надежда Горбачковага 6:2, 4:6, 3:6 ҳисобида ютказган бўлса-да, муҳим рейтинг очколарига эга бўлди.

Чавандозларимиз муваффақияти

Тошкент вилоятида от спорти бўйича жаҳон кубогининг дастлабки саралаш босқичи — Марказий Осиё лигаси мусобақаси доирасида ўтказилган "Миллатлар кубоги" жамоавий беллашувларида Ўзбекистон терма жамоаси биринчи ўринни эгаллади.

Жамоавий беллашувларда чавандозларимиз — Иброҳим Йўлдошев, Умид Комилов, Аъзам Толибоев ва Ғайрат Назаров 135 сантиметр баландликдаги тўсиқлардан от сакратиб ўтиш бўйича биринчи ўринни эгаллади.

Конкур — тўсиқлардан от сакратиб ўтиш бўйича шахсий биринчиликда ҳам ҳамюртларимиз муваффақиятли қатнашди. Баландлиги 145 сантиметрлик тўсиқлардан от сакратиш бўйича ўзбекистонлик Владимир Шмелёв кумуш, Иброҳим Йўлдошев эса бронза медалини қўлга киритди. Тажрибали чавандозимиз Ғайрат Назаров баландлиги 130 сантиметрлик тўсиқлардан от сакратиш бўйича учинчи ўринни эгаллади.

Жаҳон кубогининг навбатдаги босқичлари жорий йилнинг май ва июль ойларида ташкил этилади.

Интернет манбалари асосида
Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

«Оила ва жамият» газетаси таҳририяти жамоаси бош муҳаррир ўринбосари Суюн Мухаммадиевга падари бузруквори
Мухаммад отанинг
вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Муассасалар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро жамғармаси

Таҳририятга келган қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди.
Реклама материаллари учун таҳририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти — 15:00
Босишга топширилди — 15:00

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

Бош муҳаррир: Норқобил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20
Мухбирлар: 233-04-50
Котибият: 237-21-82
«Оила» бўлими: 234-25-46

Web-site: oilavajamiyat.uz

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент — 700000
Амир Темура кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй
Мўлжал: Олой
бозори ёнида

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07 да рўйхатга олинган. Буюртма Г — 432. Формати А-3, ҳажми 2 табак. Адади — 11163. Навбатчи муҳаррир — Фаррух ЖАББОРОВ
Саҳифаловчи — Оқил РАҲМОДОВ
Мусаххихлар — Саидгани САЙДАЛИМОВ,
Мафтуна МИНГБЕКОВА

ISSN 2010-7609

1 2 3 5